



פרופ' איתן גלבוס

בחירות רפובליקניות בארה"ב



רובני. אומר שאובמה אינו מבין בכלכלה ואינו מסוגל לחלץ את ארה"ב מהמשבר הכלכלי



(צילומים: רויטרס)

רומני - היחיד שיכול לנצח את אובמה



אובמה. מתקשה להיחלץ מהמשבר

רומני צפוי לנצח בניו המפשייר, בעיקר בשל העמדות המתונות יותר של חברי המפלגה ותומכיה. רומני מוביל גם בסקרים הארציים, מול כל המועמדים הרפובליקנים, ומול אובמה הוא היחיד שמציג לו חלופה כלכלית חברתית מאתגרת

כל מועמדי הרפובליקנים מצדדים בקיצוץ משמעותי בפעולות הממשל, בביטול תכניות רווחה שאובמה הנהיג, ובהקטנת הגרעון התקציבי הענקי; אולם הם נבדלים בסוג ובמינון התרופה. מיט רומני מציג את הפתרון הליברלי ביותר, צמצום משמעותי בהוצאות הממשלה, עידוד המגזר הפרטי להתנע את המשק, תוך אימוץ מערכות פיקוח יעילות יותר, בעיקר על המגזר הפיננסי.

בקצה השני של הסקלה נמצא רון פול, רופא וחבר קונגרס בן 77 מטקסס. הוא משתייך לאסכולה הליברטנית, שדוגלת בממשל פדרלי קטן ומצומצם, לצורך ביצוע פעולות חיוניות בלבד, והקטנה משמעותית של מעורבות ארה"ב ביחסים הבינלאומיים. הוא ממליץ לסגור חלק גדול ממשרדי הממשלה, לבטל תכניות פדרליות רבות בכל התחומים, לבטל את סיוע החוק האמריקני ואת המימון של האו"ם וארגונים המועמדים האחרים, ריק סנטורוס וג'ו גרינג'ר, מצויים בתווך שבין רומני לפול.

רק רומני יכול

מחר, בניו המפשייר, צפוי המועמד המוביל מיט רומני, לנצח ולחוק מאוד את מעמדו, ואם המגמות ההיסטוריות יחזרו על עצמן, הוא גם יהיה מועמד הרפובליקנים. כמו מדינת איווה שקדמה לה בפריימרי, ניו המפשייר, הממוקמת בצפון מזרח ארה"ב, אינה מדינה חשובה ואין היא מייצגת את כלל הבוחרים. אוכלוסייתה מונה רק 1,318,000, ורוב תושביה, כ-94%, הם לבנים. היא שמרנית, אבל הרבה פחות רתית ממדינות הדרום והמערב התיכון. ההכנסה הממוצעת לנפש, כ-49,500 דולר, היא מהגבוהות בארה"ב.

ניתוח מנמתי הרצעצב בפריימרי, שנערך במפלגה הרפובליקנית מאז 1976, מראות, שמי שהוביל את הרשימה אחרי ניו המפשייר זכה לבסוף גם במעמדות המפלגה לנשיאות. כל הסקרים שנעשו בניו המפשייר בימים האחרונים, חוץ מניצחון סוחף למיט רומני, על פני כל יריביו. בסקרים הוא זוכה ל-40% ומעלה מהקולות; רון פול, במקום השני, זוכה רק לכ-20%. ריק סנטורוס, שהשיג תוצאה מפתיעה באיווה, שיפר את תוצאתו בניו המפשייר, אבל הוא עדיין רחוק מאוד מרומני, במקום ובקולות. רומני צפוי לנצח בניו המפשייר, בעיקר בשל העמדות המתונות יותר של חברי המפלגה ותומכיה במדינה זו, ובשל הסנטימנט הגיאורפוליטי. ניו המפשייר היא שכנה של מסצ'וסטס, המדינה האם של רומני, ובבחירות פועלת תחושה של לוקליזטוריות. רומני מוביל גם בסקרים הארציים, מול כל המועמדים הרפובליקנים, ומול אובמה הוא היחיד שמגיע לפחות לתוצאות תיקו.

כדי לייצר מומנטום, רומני חייב לנצח בניו המפשייר, ובהפסד משמעותי. אם כך יקרה, והוא ימנע את ניצחונותיו בשני הפריימרי הראשונים לניצחונות. גם בשני הפריימרי הנותרים בינואר, בקרוליינה הדרומית ובפלורידה, הוא יזכה במעמדות הרפובליקנים ויציג את החלופה הכלכלית חברתית הכי מאתגרת לאובמה. ●

הכותב הוא ראש ביה"ס לתקשורת ומומחה לארה"ב באוני' בר אילן

בחירות 2012 לנשיאות ארה"ב ולקונגרס מתמקדים במשבר הכלכלי העמוק ובדרכים להיחלץ ממנו. כל נתון כלכלי חדש זוכה לפירוש רב, לפרישות פוליטיות ולמיקום בולט בסיקור מערכת הבחירות. הפריימריז במחנה הרפובליקני, עוברים מחר לתחנה השנייה: מדינת ניו המפשייר. התוצאות עשויות לחדר את החלופות לשיקום המשק, שיעמדו לפני הבוחרים הן בשלב המוקדם והן בשלב הסופי.

בשבוע שעבר התפרסמו נתונים חיוניים על המשק האמריקני. בחודש דצמבר נוספו למשק כ-200 אלף משרות חדשות, והאבטלה ירדה ל-8.5% - השיעור הנמוך ביותר מאז שאובמה נכנס לתפקיד הנשיא. יתר על כן, בעוד שעד היום אוברן המשרות היה בעיקר במגזר הפרטי ותוספת המשרות במגזר הציבורי, הפעם, בראשונה מזה זמן רב, הרוכזו המכריע של התוספת נרשם במגזר הפרטי. במקביל, יש תאוששות קלה באמון הצרכנים, יותר התחלות בנייה, וכתוצאה מכך - עלייה ביצור הפלדה ותומרי הבניין, יותר ייצור במפעלים ויותר פעילות בתחומי המסחר והשירותים.

אובמה היה יכול לתגו על הנתונים החיוביים, ולטעון שהנה סוף סוף המדיניות הכלכלית שלו מניבה תוצאות, אבל הוא העדיף להגיב במתינות. ראשית, משום ששיעור האבטלה עדיין גבוה מאוד, ואף נשא כמכח לא יכול להיבחר עם שיעור כזה

שני הקצוות של הסקלה

הנתונים הכלכליים החיוביים, לא מעניינים את קבוצת המועמדים הרפובליקנים, שנתרו במרוץ הפריימרי, לקביעת מועמד המפלגה שירצו בסתיו הבא נגד אובמה. מיט רומני, איש עסקים מצליח ומושל מדינת מסצ'וסטס לשעבר, המועמד המוביל שניצח בשבוע שעבר בפריימרי הראשון באיווה, חזר ואומר, שאובמה אינו מבין בכלכלה ואינו מסוגל לחלץ את ארה"ב מהמשבר הכלכלי. בשלב הגמר בבחירות לנשיאות, הבוחרים יצטרכו לבחור בין הגישה הכלכלית-חברתית של אובמה, שעיקרה מעורבות גבוהה של הממשל במשק, תקציב פדרלי ענק וביצוע תכניות רווחה בחיקוק נרחב; לבין גישה רפובליקנית הפוכה.